

JOON

PETJADES PLÀSTIQUES

A CURA DE GABRIELA BERTI
28.10.2023 - 28.01.2024

ESPAI TRANSVERSAL

Joon, *Petjades plàstiques*, 2023.
Il·lustració digital.

El psiquiatre marxista Francesc Tosquelles proposava desplaçar el pensament cap als peus. Ell afirmava que, quan passegem pel món, el que compta són els nostres peus i no el cap, perquè és elemental saber on trepitges.

Els peus permeten llegir el món i, a més, hi deixen empremta. Ara bé, què passa si la petjada que imprimeixes no té una mesura humana, sinó la de l'hiperconsumisme a escala global?

Caminar deixa rastre, mentre que, alhora, el desplaçament construeix l'espai. Tota trepitjada estampa la marca de la pròpia identitat sobre la Terra (pes, posició del cos, etc.), però els senyals de singularitat s'esvaeixen i s'uniformen quan les empremtes que hi deixem adquireixen la figura del que consumim i no del que creem.

Planeta plastificat

El plàstic és un material transformador i revolucionari que va facilitar les nostres vides, atès que és manejable (d'aquí el nom, derivat de plastikos), impermeable, aïllant, de baixa densitat i poc pes. Aquesta etiqueta inclou diversos productes sintètics, que al mateix temps són controvertits.

Polietilè, poliestirè, polipropilè, policlorur de vinil (PVC), poliamides (niló), acrílics, baquelita, etc., són noms propis d'allò que anomenem «plàstic»: un derivat petroquímic, de fabricació senzilla i amb un baix cost econòmic de producció.

Des que John Hyatt el 1860 va inventar el cel·luloide als Estats Units (cosa que va permetre recrear-nos amb el setè art), el plàstic ha conquerit el planeta i la nostra vida quotidiana. Avui, aquest material és a la vegada imprescindible i innecessari, vital i mortífer.

Segons l'ONU, actualment es produeixen 400 milions de tones de plàstic a l'any, i la meitat són d'un sol ús; mentre que menys del 10 % es recicla, la resta acaba en reserves hídriques o intoxicant l'atmosfera en ser cremat.

Durant els setze primers anys d'aquest segle, es van produir més plàstics que en tot el segle xx. I, entre algunes de les conseqüències de l'elevat nivell de sobreproducció, hi ha la pèrdua de la biodiversitat.

Les xifres són eloqüents i indiquen quin és el pes específic de la petjada ecològica i la crisi ecosistèmica global, en la qual ens hem instal·lat còmodament. Com si es tractés d'una peça dels artistes Christo i Jeanne-Claude, som dins d'un planeta plastificat.

Travesses ecosòfiques

L'aguda crisi ecològica del planeta no s'esgota en solucions mediambientalistes, ecocentristes o biocentristes. Practicar el centrisme o l'art de les posicions contràries només reproduïx la tensió que enfronta la societat i la natura.

Un pensament ecosòfic, com el que va impulsar el filòsof Félix Guattari, mostra que es tracta d'un moviment de múltiples facetes: polítiques, socials, artístiques, mediambientals i de producció de la subjectivitat. La interrelació, l'equilibri i l'harmonia entre elles és el que marcarà el canvi de paradigma.

Aquestes idees es mostren en l'obra de Joon, produïda especialment per a La Panera. Aquesta instal·lació es compon de diferents elements que teixeixen una vinculació especial entre el plàstic i la natura, privilegiant la interrelació de les peces, més que els objectes individuals.

«Petjades plàstiques» és una proposta expositiva que fuig de la narrativa per convertir-se en l'evocació d'un pas per la Terra. I com que cada pas requereix que prestem atenció al terra, la disputa pel valor simbòlic de la pauta de la mirada a l'espai de l'art perd aquí la seua supremacia, per fer servir el terra com a superfície expressiva.

En certa manera, la instal·lació força la direcció de la mirada per preguntar-nos com veiem la nostra pròpia experiència a l'espai i entre les obres i si som capaços de percebre-la. Bàsicament, aquesta és una invitació a practicar l'espai perquè es produeixi un canvi de perspectiva.

Així mateix, en els 123 dies que dura l'exposició, la instal·lació anirà canviant, creant un entorn natural/plàstic que està en procés incessant i que només podrà veure's acabat en finalitzar la mostra.

Durant el temps que duri l'exhibició, cada persona que habita la ciutat de Lleida originarà, aproximadament, més de deu quilos de plàstics que no seran tractats. La transformació de l'entorn de la instal·lació es desencadenarà lentament, amb un canvi significatiu cada deu dies; s'establirà, així, una correlació entre els quilos de residus generats i el transcurs del temps expositiu.

La mort de la fauna, l'esvaïment de la flora petita i la fluïdesa de l'aigua donaran pas a un nou ecosistema de residus variats, contaminació, acumulació de plàstics i sequera, que s'imposen com un nou sistema en el qual la coexistència de la diversitat queda asfixiada.

Biografia Joon

Soc en Joon, em dedico a la il·lustració i baso les meves obres en la línia, la simplificació de formes i l'aglutinació de conceptes. La idea de les meves obres és molt variada, des de la crítica fins a personatges multiformes o paisatges i situacions imaginàries. M'agrada crear obres amb molts detalls, amb línia ferma i pocs colors. Sempre intento aprendre i experimentar en noves disciplines artístiques, com ara l'animació, el muralisme i el tatuatge. Vaig començar la meua carrera artística l'any 2013 estudiant disseny i il·lustració a l'Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol. Posteriorment, el 2018 vaig cursar animació, disseny en 3D i creació d'entorns interactius a Ilerna. Des del 2018 treballo com a il·lustrador i dissenyador freelance. Formo part de l'Associació Cultural d'Artistes Promethea, una entitat des de la qual promovem l'art local i on tinc el meu espai de treball.

Joon

Exposició

Comissariat:
Gabriela Berti
Coordinació:
Antoni Jové
Muntatge:
Ovejero Sequeiro S.L.
Disseny gràfic:
Ivoiré Studio
Cinematografia:
Dani Martínez
Atenció als visitants:
Miquel Palomes,
i Joana Castillo
Servei de lectura fàcil:
Fundació Aspros
Servei de neteja:
Antonia Marín

Centre d'Art la Panera

Direcció:
Christian Alonso
Coordinació d'exposicions:
Antoni Jové
Centre de documentació:
Anna Roigé
Educació:
Helena Ayuso
Programes públics:
Rosèr Sanjuan
Manteniment:
Carlos Mecerreyes

Horari

De dimarts a dissabte,
de 10 a 14 h
i de 17 a 19 h
Diumenges i festius,
d'11 a 14 h
Dilluns tancat

HO ORGANITZA

